

PREDMET : Zakon o reprezentativnosti sindikata

U Sl.listu CG br.12/18 od 23.02.2018.godine objavljen je Zakon o reprezentativnosti sindikata.

Odnosni Zakon je stupio na snagu 03.03.2018.godine.

Cijenimo da značaj odnosnog zakona ne bi trebalo da promakne Vašoj pažnji, usled čega smo smatrali oportunistički saopštiti kako slijedi:

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Zaposleni se po slobodnom izboru organizuju u sindikate.
2. Sindikat je :
 - sindikat organizovan kod poslodavca;
 - sindikat organizovan na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti, i
 - sindikat organizovan na nivou Crne Gore.
3. Zainteresovani sindikat je sindikat koji je podnio zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti i koji je upisan u registar.
4. Poslodavac je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno fizičko lice sa prebivalištem u Crnoj Gori.
5. Sindikat stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u registar sindikalnih organizacija koji Ministarstvo rada i socijalnog staranja.
6. Sindikat kome je utvrđena reprezentativnost ima pravo na :
 - kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnog ugovora na odgovarajućem nivou;
 - učešće u rješavanju kolektivnih radnih sporova;
 - učešće u radu Socijalnog savjeta i drugih tripartitnih i multipartitnih tijela na odgovarajućem nivou;
 - učešće u radu organa upravljanja Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Fonda rada, Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Agencije za mirno rješavanje radnih sporova;
 - učešće u radu Savjeta Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom; i
 - druga prava koja su propisana posebnim zakonima i kolektivnim ugovorima.

Ako je u tijelima iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana propisano učešće manjeg broja predstavnika sindikata u odnosu na broj reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje se princip rotacije, u skladu sa posebnim sporazumom tih sindikata.

II. USLOVI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

a)– Opšti uslovi :

- da je upisan u Registar, u skladu sa ovim zakonom;
- da je nezavisan od državnih organa, poslodavaca i političkih partija; i
- da se finansira iz članarine i drugih izvora.

Ako je sindikalni predstavnik član organa političkih partija ili se nalazi na izbornoj listi kao kandidat političke partije nije ispunjen.

Ispunjenost opštih uslova iz stava 1 ovog člana cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:

- potvrde o upisu u Registar;
- izjave sindikalnog predstavnika da nije član organa političkih partija i da se ne nalazi na izbornoj listi kao kandidat političke partije;
- statuta, odnosno pravila sindikalne organizacije; i
- izjave sindikata o načinu finansiranja.

b) Posebni uslovi :

- Za sindikat kod poslodavca najmanje 20% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih, što se utvrđuje na osnovu potvrde na zahtjev zainteresovanog sindikata, uz obavezu poslodavca da to učini u roku od 7 dana po podnošenju zahtjeva.

- Za sindikat na nivou grane djelatnosti grupe odnosno podgrupe djelatnosti (najmanje 15% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih u grani djelatnosti, grupi odnosno podgrupi djelatnosti).

Na nivou Crne Gore, pored opštih uslova i da taj sindikat čini 10% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih u Crnoj Gori.

Ako postoje dva ili više sindikata na određenom nivou svi sindikati imaju prava naznačena iz tč.6.

c) Status sindikata nakon strukturne promjene pravnog lica :

U slučaju promjene oblika obavljanja privrednih djelatnosti, odnosno promjene većinskog vlasništva nad kapitalom ili pravnog lica, koje je zadržalo svoju samostalnost, sindikalne organizacije zadržavaju status koji su imali na dan promjene oblika obavljanja privrednih djelatnosti, odnosno promjene većinskog vlasništva nad kapitalom ili pravnog lica, ukoliko je taj status usklađen sa uslovima propisanim ovim zakonom.

III. POSTUPCI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

a) Kod poslodavca :

Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje direktor na prijedlog Komisije za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju čine po dva predstavnika: poslodavca, reprezentativnog sindikata ako postoji kod tog poslodavca i zainteresovanog sindikata.

U Komisiji umjesto predstavnika reprezentativnog sindikata, odnosno zainteresovanog sindikata kod poslodavca, na zahtjev tih sindikata mogu da budu predstavnici sindikata na granskom nivou, odnosno na nivou Crne Gore u koji je ta sindikalna organizacija udružena.

Ako poslodavac ne može da odredi predstavnike, to mogu da budu, u ime poslodavca, predstavnici reprezentativnog udruženja poslodavaca u kojem je učlanjen poslodavac.

Komisiju obrazuje direktor u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, i određuje predsjednika Komisije.

Način rada i odlučivanja Komisije bliže se uređuje poslovnikom o radu Komisije.

- Zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti podnosi se poslodavcu uz dokaze o ispunjavanju opštih i posebnih uslova.
 - Komisija u roku od 7 dana po obrazovanju sačinjava predlog većinom glasova svojih članova.
 - Direktor donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti u roku od 7 dana po dostavljanju preloga komisije.
 - Zainteresovani sindikat može podnijeti žalbu Odboru za utvrđivanje reprezentativnosti u roku od 7 dana po dostavljanjem rješenja odnosno od dana isteka roka za dostavljanje istog. Isti rok važi i u slučaju ako direktor nije obrazovao komisiju ili ako poslodavac nije izdao potvrdu o broju zaposlenih kod njega.
 - Uz žalbu se podnose dokazi o ispunjavanju opštih i posebnih uslova te dokaz da se zainteresovani sindikat prethodno obratio poslodavcu, odnosno rješenje na koje se podnosi žalba.
 - Po žalbi u drugom stepenu rešava ministar rada i socijalnog staranja (dalje: ministar) na predlog odbora pri čemu:
Odbor je dužan da u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe zainteresovanog sindikata ministru dostavi prijedlog za rješavanje po žalbi.
Ministar može da zahtijeva od Odbora preispitivanje prijedloga za rješavanje po žalbi, u roku od osam dana od dana dostavljanja prijedloga, ako ocijeni da nijesu utvrđene sve činjenice od značaja za rješavanje po žalbi.
Odbor je dužan da se izjasni o zahtjevu i ministru dostavi konačan prijedlog u roku od osam dana od dana dostavljanja zahtjeva za preispitivanje prijedloga Odbora.
Rješenje po žalbi zainteresovanog sindikata kod poslodavca donosi ministar u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga Odbora, odnosno u roku od osam dana od dana otklanjanja nedostataka iz stava 3 ovog člana.
Poslodavac je dužan da po rješenju postupi u roku od 15 dana, odnosno u rješenjem određenom roku, od dana dostavljanja rješenja.
Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja rješenja.
- b) Na nivou grane i na nivou Crne Gore
- Reprezentativnost utvrđuje ministar rada i socijalnog staranja na predlog odbora.
 - Zahtjev se podnosi odboru uz dokaze o ispunjenosti opštih i posebnih uslova.
 - U postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe odnosno podgrupe djelatnosti i na nivou Crne Gore, Odbor utvrđuje da li su zahtjev i dokazi podnijeti u skladu sa zakona.

Ako Odbor utvrdi da nijesu podnijeti potrebni dokazi u smislu stava 1 ovog člana zatražiće od podnosioca zahtjeva da u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja otkloni uočene nedostatke.

Podnosilac zahtjeva dužan je da u roku iz stava 2 ovog člana, na zahtjev Odbora, dostavi i pristupnice sindikatu, izjave o istupanju iz sindikata, odnosno sporazume i druge dokaze o pristupanju zainteresovanom sindikatu.

- Ako podnosilac ne otkloni nedostatke ili ne dostavi tražene dokaze u propisanom roku, ministar rada i socijalnog staranja, na predlog odbora, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva, protiv koga se može pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana po dostavljanju rješenja.
 - Predlog odbor dostavlja ministru rada i socijalnog staranja u roku od 30 dana po podnošenju zahtjeva s tim što ministar može zahtijevati od odbora preispitivanje predloga u roku od 8 dana po njegovom prijemu, ako ocijeni da nijesu utvrđene sve činjenice za utvrđivanje reprezentativnosti. Odbor je dužan izjasniti se i ministru dostaviti konačan predlog u roku od tri dana od zahtjeva ministra za preispitivanje predloga odbora.
 - Ministar donosi rješenje u roku od 15 dana po prijemu predloga odbora, odnosno u roku od 8 dana od dana otklanjanja nedostataka, s tim što se protiv njegovog rješenja može pokrenuti upravni spor u roku od 20 dna od dana dostavljanja podnosiocu zahtjeva.
- c) Odbor za reprezentativnost:
- Odbor obrazuje ministar i čine ga po: dva predstavnika Vlade Crne Gore, dva predstavnika reprezentativnih organizacija sindikata u Crnoj Gori i dva predstavnika reprezentativnih udruženja poslodavaca u Crnoj Gori.
 - Članovi Odbora treba da imaju najmanje:
 - 1) diplomu akademskih osnovnih studija poslije završenog akademskog studijskog programa, obima 180 ECTS;i
 - 2) tri godine radnog iskustva na poslovima iz oblasti radnog zakonodavstva.
 - Predstavnike Vlade imenuje Vlada na prijedlog ministra, predstavnike sindikata određuje reprezentativni sindikat, a predstavnike poslodavaca određuje reprezentativno udruženje poslodavaca u skladu sa svojim aktima.
 - Mandat članova Odbora traje četiri godine i isti mogu biti ponovo imenovani.
 - Mandat članova Odbora može prestati i prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, u skladu sa aktima Vlade, reprezentativnog sindikata, odnosno reprezentativnog udruženja poslodavaca.
 - U slučaju prestanka mandata prije isteka roka, imenuje se novi član Odbora, čiji mandat traje onoliko vremena koliko bi trajao mandat člana na čije mjesto se imenuje.
 - Odbor odlučuje većinom glasova svojih članova.
 - Način rada i odlučivanja Odbora bliže se uređuje poslovnikom o radu Odbora.
 - Članovima Odbora i sekretaru Odbora pripada naknada za rad u skladu sa zakonom.
 - Administrativno-stručne poslove za potrebe Odbora obavlja Ministarstvo.

IV. PREISPITIVANJE UTVRĐENJE REPREZENTATIVNOSTI

a) Kod poslodavca :

- Pokreće se na zahtjev sindikata kod tog poslodavca koji je upisan u registar, ili na inicijativu poslodavca, ali ne prije isteka roka od godinu dana od prethodno utvrđene inicijative.
- Zahtjev odnosno inicijativa se podnosi komisiji, a sadrži naziv sindikata i razloge zbog kojih se zahtjeva ispitivanje reprezentativnosti.
- Komisija u roku od 8 dana po prijemu zahtjeva odnosno pokretanje inicijative obavještava sindikat čija se reprezentativnost preispituje uz potraživanje dokaza o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, uz obavezu da u roku od 8 dana po prijemu obavještenja dostavi dokaze o ispunjavanju uslova reprezentativnosti.
- Komisija sačinjava predlog u roku od 7 dana o dostavljanju potraživanih dokaza.
- Direktor donosi rješenje o preispitivanju utvrđenje reprezentativnosti sindikata u roku od 7 dana po dostavljanju.

b) Na nivou grane i na nivou Crne Gore :

- Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti može se pokrenuti na zahtjev, odnosno inicijativu reprezentativnog sindikata osnovanog na nivou grane djelatnosti, grupe, odnosno podgrupe djelatnosti koji je upisan u Registar ali ne prije isteka roka od tri godine od prethodno utvrđene reprezentativnosti.
- Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata na nivou Crne Gore može se pokrenuti na zahtjev, odnosno inicijativu reprezentativnog sindikata osnovanog na nivou Crne Gore koji je upisan u Registar ali ne prije isteka roka od četiri godine od prethodno utvrđene reprezentativnosti.
- Zahtjev se podnosi Odboru, i sadrži: naziv sindikata i razloge zbog kojih se zahtjeva preispitivanje utvrđene reprezentativnosti sindikata.
- Odbor je dužan da, u roku od osam dana po prijema zahtjeva, odnosno inicijative, obavijesti sindikat čija se reprezentativnost preispituje i zatraži da dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u skladu sa ovim zakonom.
- Sindikat čija se reprezentativnost preispituje dužan je da dostavi Odboru dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja.
- Odbor je dužan da prijedlog o preispitivanju reprezentativnosti sindikata dostavi ministru u roku od 30 dana od dana dostavljanja dokaza.
- Rješenje o preispitivanju utvrđene reprezentativnosti sindikata donosi ministar u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga iz stava 6 ovog člana.
- Protiv rješenja može se pokrenuti upravni spor u roku od 20 dana od dana dostavljanja istog.

c) Ako se utvrdi da sindikat nije više reprezentativan, Minsitarstvo rada i socijalnog staranja briše isti iz registra, uz prilaganje rešenja kojim je utvrđeno da sindikat više nije reprezentativan.

V. NADZOR

- Nadzor nad sprovođenjem zakona i propisa vrši Ministarstvo rada i socijalnog staranja, nadzor nad primjenom vrši organ uprave za inspekcijske poslove, preko inspekcije rada.

VI. KAZNENE ODREDBE

a) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac kao pravno lice, ako:

- u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva od strane zainteresovanog Sindikata ne izda potvrdu o ukupnom broj zaposlenih;
- ne obrazuje Komisiju u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata;);
- ne izvrši rješenje iz člana 23 stav 5 ovog zakona u roku od 15 dana, odnosno u rješenjem određenom roku, od dana dostavljanja.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 400 eura.

b) Novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj sindikat kao pravno lice, ako:

- ne dostavi dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz člana 33 stav 4 ovog zakona;
- ne dostavi Odboru dokaze o ispunjenosti uslova reprezentativnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz člana 34 stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u sindikatu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 100 eura.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

- Podzakonska akta za primjenu zakona donijeće se do 03.06.2018.godine do kada će važiti propisi na osnovu ranijeg Zakona o reprezentativnosti, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.
- Odbor za utvrđivanje reprezentativnosti obrazovaće se do 03.04.2018.godine kada prestaje rad prethodno imenovanom odboru.
- Započeti postupci za utvrđivanje reprezentativnosti prije 03.03.2018.godine okončaće se po propisima koji su ranije bili na snazi.
- Predstavnici reprezentativnih sindikata u Fondu PIO, Fondu rada, Fondu za zdravstveno osiguranje, Zavodu za zapošljavanje, Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova i Savjetu fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom izabraće se do 03.04.2018.godine, kada prestaje mandat svim dotadašnjim predstavnicima osim predstavnika u Savjetu fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.

PRIPREMIO
Branislav Begović, dipl. pravik